

Број: 03-02-604/2024
Сарајево, 21.06.2024. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом -
госп Драган Миоковић, предсједавајући
- Дом народа -
госп Томислав Мартиновић, предсједавајући

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације БиХ, а у вези са одредбама чл. 163, 164. и 165. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24) и чл. 155, 156. и 157. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09 и 24/20), **ради разматрања и прихватања, достављам Вам НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАПОШЉАВАЊУ СТРАНАЦА**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 36. сједници, одржаној 20.06.2024. године.

Нацрт закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине.

С поштовањем,

Прилог у принтаној и електронској форми (ЦД):

- Нацрт закона на српском језику,
- Одредбе закона које се мијењају и допуњују,
- Образац 1а,
- Образац 2,
- Образац ИФП-НЕ,
- Изјава о усклађености,
- Закључци/Мишљења скупштина кантона и
- Закон о запошљавању странаца
(„Службене новине Федерације БиХ“, број: 111/12)

Цо: Федерално министарство рада и социјалне политике
госп Аднан Делић, министар

Со: Предмет

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

НАЦРТ

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАПОШЉАВАЊУ СТРАНАЦА

Сарајево, јуни 2024. године

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАПОШЉАВАЊУ СТРАНАЦА

Члан 1.

У Закону о запошљавању странаца („Службене новине Федерације БиХ”, број: 111/12), члан 3. став (2) мијења се и гласи:

„(2) Обртник је у складу са Законом о обрту и сродним дјелатностима у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ”, број: 75/21) физичко лице које обавља дјелатност у своје име и за свој рачун, а притом се може користити и радом других лица са којима је у обавези закључити уговор о раду у складу са прописима из области радно – правних односа.”

Члан 2.

У члану 8. иза става (2) додаје се нови став (3) који гласи:

„(3) Рјешење из става (2) овог члана надлежна кантонална служба дужна је донијети у року од најдаље 30 дана од дана подношења захтјева из става (2) овог члана.”

Ставови (3) до (7) постају ставови (4) до (8).

Члан 3.

У члану 9. иза става (2) додаје се нови став (3) који гласи:

„(3) Поступак и процедуру издавања радне дозволе прописује Федерално министарство, у року од најдаље 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.”

Члан 4.

У члану 15. у ставу (1) додаје се нова тачка г) која гласи:

„Странцу који се запошљава у складу са одлуком о дефицитарним занимањима из члана 15а. овог закона.”

Члан 5.

Иза члана 15. додаје се члан 15а. који гласи:

„Члан 15а.

(1) На основу стања на тржишту рада на нивоу Федерације, у погледу броја и структуре незапослених лица, те потреба појединих привредних дјелатности, Федерални завод за запошљавање најкасније до 30.10. текуће године, након проведених консултација са репрезентативним удружењем

послодаваца, те уз претходно прибављену сагласност Федералног министарства, донијет ће одлуку о дефицитарним занимањима за које надлежне кантоналне службе нису обавезне прибавити одобрење Федералног завода за запошљавање из члана 7. став (2) овог закона.

- (2) Процјена стања и потреба на тржишту рада из става (1) овога члана, утврђиват ће се на нивоу Федерације на основу критерија који се односе на:
- занимања која недостају,
 - provedбу стратешких и инвестицијских пројеката,
 - друге околности важне за економски раст и одрживи развој.
- (3) Федерални завод за запошљавање дужан је пратити стање и потребе из става (1) овога члана и у складу с истим, вршити измјене и допуне одлуке из става (1) овог члана.
- (4) Одлука из става (1) овога члана објавит ће се у "Службеним новинама Федерације БиХ" и на веб страници Федералног завода за запошљавање и кантоналних служби.
- (5) Занимања из одлуке из става (1) овог члана, изузета су од провјере података на евиденцијама незапослених лица и давања одобрења Федералног завода за запошљавање из члана 7. став (2) овог закона приликом издавања радне дозволе."

Члан 6.

У члану 21. став (1) мијења се и гласи:

„Кантоналне службе за запошљавање обавезне су о издатим радним дозволама водити одговарајућу евиденцију у складу са Правилником о евиденцијама у области запошљавања („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 74/18 и 90/20).“

Члан 7.

У члану 22. став (1) брише се тачка д), а досадашња тачка е), постаје тачка д).

Члан 8.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеним новинама Федерације БиХ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАПОШЉАВАЊУ СТРАНАЦА

I - УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана IV.A.20.(1) д), а у вези са чланом III.2.е) и чланом II.A.2.1) Устава Федерације Босне и Херцеговине.

Према одредбама члана IV.A.20.(1) д) Устава Федерације, Парламент Федерације надлежан је за доношење закона о вршењу функција федералне власти, а према одредбама члана III.2.е) федерална власт и кантони надлежни су за социјалну политику.

II - РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Федералном министарству рада и социјалне политике од стране Удружења послодаваца Федерације Босне и Херцеговине достављена је иницијатива са текстом Закона о измјенама и допунама Закона о запошљавању странаца, те је истом затражено покретање одговарајућих активности у циљу достављања наведеног текста Закона у парламентарну процедуру. Наиме, Федерација Босне и Херцеговине, односно Босна и Херцеговина сусреће се са проблемом недостатка радне снаге, посебно у произвођачким, услужним и другим дјелатностима, што се посебно одражава на велике послодавце који су претежно оријентисани на извоз. Недостатак радне снаге актуелан је проблем у посљедњих неколико година за домаће привреднике, посебно извознике, без обзира што на евиденцијама служби за запошљавање постоји одређен број незапослених лица са занимањима за које послодавци сматрају да су дефицитарна занимања, та лица ипак не траже посао него су у евиденцијама због здравственог осигурања и других евентуалних социјалних накнада, које остварују као незапослена лица. С тим у вези, ово министарство је припремило Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о запошљавању странаца.

Како се овим законом уређује област која је у заједничкој надлежности федералне и кантоналних власти, Преднацрт Закона достављен је свим скупштинама кантона у Федерацији БиХ, ради прибављања мишљења о истом.

Такођер, Преднацрт Закона достављен је Федералном заводу за запошљавање и кантоналним службама за запошљавање.

Поред тога, Преднацрт Закона упућен је Савезу самосталних синдиката Босне и Херцеговине, односно Делегацији синдиката у Економско-социјалном савјету за подручје Федерације БиХ и Удружењу послодаваца Федерације Босне и Херцеговине, као репрезентативним удружењима радника, односно послодаваца на подручју Федерације Босне и Херцеговине, ради давања мишљења.

Преднацрт Закона упућен је и Федералној управи за инспекцијске послове, ради давања мишљења, те Министарству безбједности Босне и Херцеговине.

Такођер, на Преднацрт Закона затражено је мишљење Економско-социјалног савјета за подручје Федерације БиХ.

У складу са чланом 27. Пословника о раду Владе Федерације Босне и Херцеговине - Пречишћени текст („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 и 67/21), на наведени Преднацрт Закона затражена су мишљења Федералног министарства финансија, Федералног министарства правде и Уреда Владе Федерације Босне и Херцеговине за законодавство и усклађеност са прописима Европске уније.

III – УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Имајући у виду предмет и садржај овог закона, утврђено је да не постоје одговарајући извори права Европске уније са којим је потребно извршити усклађивање.

IV - ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ПРАВНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. одређена је дефиниција обртника у складу са новим Законом о обрту и сродним дјелатностима у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 75/21/).

Чланом 2. овог Закона додан је нови став у члану 8. којим се прописује да је рјешење о радној дозволи надлежна кантонална служба дужна донијети у року од најдаље 30 дана од дана подношења захтјева за њено издавање.

Чланом 3. овог Закона прописано је да ће поступак и процедуру издавања радне дозволе прописати Федерално министарство рада и социјалне политике, у року од најдаље 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 4. овог Закона у члану 15. у ставу (1) додата је нова тачка г) којом се прописује изузетак код издавања радне дозволе странцу који се запошљава у складу са Одлуком о дефицитарним занимањима из члана 15а. овог закона.

Чланом 5. овог Закона додаје се нови члан 15а. којим се прописује да ће на основу стања на тржишту рада на нивоу Федерације, у погледу броја и структуре незапослених лица, те потреба појединих привредних дјелатности, Федерални завод за запошљавање најкасније до 30.10. текуће године, након проведених консултација са репрезентативним удружењем послодаваца, те уз претходно прибављену сагласност Федералног министарства рада и социјалне политике, донијети одлуку о дефицитарним занимањима за које надлежне кантоналне службе нису обавезне прибавити одобрење Федералног завода за запошљавање. Процјена стања и потреба на нивоу Федерације утврђиваће се на основу критерија који се односе на занимања која недостају, provedбу стратешких и инвестицијских пројеката и друге околности важне за економски раст и одрживи развој. Федерални завод за запошљавање дужан је пратити стање и потребе и у складу с истим, вршити измјене и допуне наведене одлуке, а ова одлука објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ" и на веб страници Федералног завода за запошљавање и кантоналних служби. Занимања из наведене одлуке, изузета су од провјере података на евиденцијама незапослених и давања одобрења Федералног завода за запошљавање приликом издавања радне дозволе.

Чланом 6. овог Закона прописано је да су кантоналне службе за запошљавање обавезне о издатим радним дозволама водити одговарајућу евиденцију у складу са новим Правилником о евиденцијама у области запошљавања („Службене новине Федерације БиХ”, бр. 74/18 и 90/20).

Чланом 7. овог Закона прописује се да се у члану 22. став (1) брише тачка д), а досадашња тачка е), постаје тачка д), којом се прописивало да се одредбе Закона о запошљавању странаца не примјењују на странца који је директор привредног друштва у већинском власништву страног правног или физичког лица.

V - ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За провођење овог закона није потребно обезбиједити додатна финансијска средства у Буџету Федерације Босне и Херцеговине.

(„Службене новине Федерације БиХ”, број: 111/12)

О д р е д б е

Закон о запошљавању странаца чије се измјене и допуне предлажу

Члан 3.

(1) Послодавцем у смислу овог закона сматра се правно или физичко лице које обавља привредну или другу дјелатност и запошљава странце на територији Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација).

(2) Обртник и лице која обавља сродну дјелатност у смислу Закона о обрту и сродним дјелатностима ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 35/09 и 42/11) јесте физичко лице које обавља дјелатност у своје име и за свој рачун, а притом се може користити и радом других лица са којима је у обавези закључити уговор о раду у складу са Законом о раду и колективним уговором.

Члан 8.

(1) Радна дозвола је основ за закључивање уговора о раду или уговора о обављању привремених и повремених послова.

(2) У складу са утврђеном квотом радних дозвола у Федерацији, а на основу захтјева послодавца, радну дозволу за закључивање уговора о раду или уговора о обављању привремених и повремених послова у форми рјешења издаје надлежна кантонална служба.

(3) Радне дозволе утврђене годишњом квотом издају се прво за продужење већ издатих радних дозвола, а затим за ново запошљавање.

(4) Захтјев за продужење радне дозволе послодавац је дужан поднијети у року од 30 дана прије истека њеног важења.

(5) Против рјешења из става (2) овог члана може се изјавити жалба Федералном министарству рада и социјалне политике (у даљем тексту: Федерално министарство) у року од осам дана од дана пријема рјешења.

(6) Федерално министарство дужно је донијети рјешење по жалби у року од 15 дана од дана подношења жалбе.

(7) Рјешење Федералног министарства је коначно и против њега се не може покренути управни спор.

Члан 9.

(1) Уз захтјев за издавање радне дозволе послодавац је дужан приложити:

- извод из релевантног регистра надлежног суда или рјешење о регистрацији за обављање дјелатности издато од надлежног органа у складу са Законом о обрту и сродним дјелатностима;

- податке о странцу којег намјерава запослити у смислу члана 2. овог закона, а нарочито: име и презиме, имена и презимена родитеља, датум рођења, пол, мјесто

пребивалишта и адресу становања у земљи поријекла, број, датум и мјесто издавања важеће путне исправе;

- податке о радном мјесту или врсти посла, те условима рада;
- доказ банке код које послодавац има рачун о солвентности;
- доказ о измиреним пореским обавезама и уплаћеним доприносима за све запослене укључујући и странца у случају продужења радне дозволе;
- образложење о оправданости запошљавања странца, врсту стручне спреме и стручних знања и квалификација које се траже за обављање тог посла и
- овјерен превод дипломе о стручној спреми на једном од језика у службеној употреби у Федерацији.

(2) Уколико странац који намјерава регистровати обрт подноси захтјев за издавање радне дозволе уз захтјев је дужан приложити:

- рјешење о одобравању обављања обрта страном држављанину;
- овјерен превод путне исправе или другог идентификационог документа;
- овјерен превод дипломе о стручној спреми на једном од језика у службеној употреби у Федерацији.

Члан 15.

(1) Радна дозвола може се издати независно од утврђене годишње квоте радних дозвола у сљедећим случајевима:

- а) странцу који има образовање које одговара високом образовању, завршеном постдипломском или докторском студију у Федерацији,
- б) странцу чији се рад у Федерацији заснива на међународном споразуму,
- ц) странцу који обавља кључне послове у пословном субјекту, а који није изузет од потребе посједовања радне дозволе на основу међународног споразума,
- д) учитељима или наставницима који изводе или помажу у настави у образовним установама због свог специфичног знања,
- е) професионалним спортистима или спортским радницима који на основу ваљано закљученог уговора раде у Федерацији,
- ф) странцу који је у брачној или ванбрачној заједници са странцем са одобреним сталним боравком у Босни и Херцеговини или је дијете странца са одобреним сталним боравком у Босни и Херцеговини.

(2) У случају из става (1) тачка а) овог члана у поступку доношења одобрења службено лице Федералног завода за запошљавање врши провјеру да ли на евиденцијама незапослених у Федерацији има лица која испуњавају услове које захтијева послодавац за закључење уговора о раду или уговора о обављању привремених и повремених послова са странцем.

(3) Одобрење за издавање радне дозволе у случају из става (2) овог члана издаће се само уколико незапослена лица са евиденције кантоналних служби, ван мјеста сједишта послодавца, не прихвате понуђено запослење.

Члан 21.

(1) О издатим радним дозволама кантоналне службе воде евиденцију у складу са Правилником о евиденцијама у области запошљавања ("Службене новине Федерације БиХ", број: 24/06).

(2) Федерални завод за запошљавање води статистичке евиденције о издатим радним дозволама које морају бити јавне и транспарентне.

(3) Подаци о запосленим странцима у Федерацији морају се разврставати према сполној структури у складу са прописима о равноправности сполова.

Члан 22.

Одредбе овог закона не примјењују се на странца који:

а) је члан дипломатске мисије, односно конзуларног уреда стране државе или члан мисије која има дипломатски статус и којем је издата посебна исказница;

б) на основу међународног уговора има привилегије и имунитете;

ц) у Федерацији обавља послове на основу међународног споразума о стручно-техничкој помоћи који Босна и Херцеговина закључи са другом државом, међународном организацијом или Европском унијом, или проводи пројекат у складу са таквим међународним споразумом;

д) је директор привредног друштва у већинском власништву страног правног или физичког лица;

е) је запосленик послодавца са сједиштем у другој држави са којом Босна и Херцеговина има закључен уговор о социјалном осигурању, а упућен је у Федерацију да за њега обави послове за период одређен тим уговором.